

החוג למיסטיקה ורוחניות

תשע"ט

סגל התוכנית

ראש החוג - ד"ר מריאנה רוח-מדבר שפירא

פרופ' משה אידל

ד"ר אורי דורצ'ין (בחל"ת)

ד"ר מריאנה רוח-מדבר שפירא

ד"ר דניאל רייזר

ד"ר איתמר תאודור

מרצים מן החוץ

ד"ר אורי דייגין

ד"ר גד ישי

ד"ר לילה מור

פרופ' עודד מימון

ד"ר נטע סובול

ד"ר אדם קליין אורון

פרופ' יוסף שוורץ

ד"ר מיכאל תנחום

מזכירת החוג ויועצת אקדמית - הודיה אלגלי

בשנת הלימודים תשע"ד נפתחה במכללה האקדמית צפת תוכנית לימודים לקראת התואר בוגר (B.A.) במיסטיקה ורוחניות. בסוף שנת תשע"ו הסמיך המל"ג את החוג להעניק תארים למחזור הראשון שסיים את לימודיו.

רציונל התוכנית

התוכנית מתמקדת בזרמים ובתופעות רוחניים ומיסטיים בעבר ובהווה. אובייקטי המחקר כוללים טקסטים ורעיונות, אולם מעבר לכך - את כלל התופעות התרבותיות בעולמות רוחניים, כגון ריטואלים, מקומה של הסמכות הדתית, מקורות ליצירה ולעיצוב של השיח, וכו'. הזווית התרבותית תתבטא בהשמת דגש על לימוד רב תחומי, שיעניק לסטודנטים כלים של מדעי החברה, כמו גם של מדעי הרוח, וכן כלים של ביקורת התרבות.

מטרת התוכנית היא להכשיר תלמידים בחקר מחשבה דתית ומיסטית, כצורך אקדמי בולט עם הבשלת תחומי מחקר מגוונים והתעוררות הצורך בממשקים ביניהם, כגן השוואה בין טכניקות מדיטטיביות בחסידות לאלה של הבודהיזם, יישום מבט פסיכולוגי על תורות סוד, קריאה פמיניסטית של טקסטים תיאולוגיים, וכד'. לכן על התלמידים לרכוש ידע מעולמות דתיים ומיסטיים שונים מצד אחד, ומצד שני לרכוש כלים מגוונים לחקר עולמות אלה, החל בקריאת מקורות ראשוניים, עבור בתצפית משתפת, וכלה בפרספקטיבות ביקורתיות.

הלימודים בחוג מתמקדים בתופעות מיסטיות ורוחניות משני היבטים:

ההיבט ההגותי-דתי: נלמד אודות מסורות מיסטיות ורוחניות בעבר ובהווה. דגש מיוחד יושם על תורות סוד במסורת היהודית, וכן על תופעות שונות של רוחניות עכשווית. בנוסף יילמדו קורסים על מיסטיקה נוצרית, צופיות, וגם מגוון מסורות מדתות שונות - בודהיזם, הינדואיזם ועוד. המגוון הרחב הזה מבטא את הרוח הרב-תרבותית שהמכללה האקדמית צפת חרתה על דגלה.

ההיבט הרב תחומי: נלמד גישות מחקר אקדמיות מגוונות שיסייעו לנו להבין את התופעה המיסטית-רוחנית: מדע הדתות, פסיכולוגיה, פילוסופיה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, ביקורת תרבות ומגדר, ועוד.

תקנון אקדמי של החוג למיסטיקה ורוחניות

תקנון זה מתווסף לתקנון הכללי של המכללה האקדמית צפת, כפי שמתפרסם מדי פעם.

1. תנאי קדם לקורסים ודרישות הסף להשלמת הקורסים בהצלחה

תנאי קדם	הקורס
מבוא לרוחניות עכשווית	כל קורסי הבחירה בתחום הרוחניות העכשווית
מבוא לתורת הסוד היהודית	כל קורסי החובה והבחירה בתחום הקבלה
פטור באנגלית	שנה ג'
ציון "עובר" בקורסי הקדם הבאים: אוריינות אקדמית דיגיטלית, כתיבה אקדמית, שיטות מחקר כמו כן השתתפות בקורס מחקר שדה אישי	סמינריונים

הערות:

- ציון "עובר" בכל הקורסים הוא 60.
- תקנון הבחינות בחוג למיסטיקה ורוחניות הוא בהתאם לתקנון מדור הבחינות של המכללה.
- במקרים חריגים ועדת הסטטוס יכולה לאשר לסטודנט להשתתף בקורסים בטרם הושלמו תנאי הקדם שלו.

2. מבנה התוכנית

התוכנית מורכבת מ-120 ש"ס - 120 נ"ז, ומורכבת מארבעה פרקים על פי הפירוט הבא*:

- ❖ פרק רוחניות עכשווית - 28 נ"ז (כולל סמינריון בתחום הרוחניות העכשווית)
- ❖ פרק קבלה - 36 נ"ז (כולל סמינריון בתחום הקבלה)
- ❖ פרק דתות שונות - 26 נ"ז
- ❖ פרק מתודולוגי - 30 נ"ז

פרק רוחניות עכשווית

קורסי חובה (ס"ה 6 נ"ז): מבוא לרוחניות עכשווית (שנה א') - 4 נ"ז

סמינריון ברוחניות עכשווית - 2 נ"ז

קורסי בחירה (ס"ה 22 נ"ז)

פרק קבלה

קורסי חובה (ס"ה 24 נ"ז): מבוא לתורת הסוד (שנה א') - 4 נ"ז

קריאה בספר הזוהר - 4 נ"ז

קבלת ספרד - 4 נ"ז

מבוא לשבתאות - 2 נ"ז

מבוא לחסידות - 4 נ"ז

קבלת צפת - 4 נ"ז

סמינריון בקבלה (2 נ"ז)

קורסי בחירה (ס"ה 12 נ"ז)

פרק דתות שונות

קורסי חובה (ס"ה 12 נ"ז): מבוא לאסלאם ולצופיות - 4 נ"ז

מבוא לנצרות ומיסטיקה נוצרית - 4 נ"ז

מבוא למחשבת ישראל - 4 נ"ז

קורסי בחירה (ס"ה 14 נ"ז)

פרק מתודולוגי

קורסי חובה בלבד (ס"ה 30 נ"ז):

אוריינות בעולם דיגיטלי (שנה א') - 12 נ"ז

מבוא לפילוסופיה של הדת (שנה א') - 2 נ"ז

סוציולוגיה ואנתרופולוגיה של הדת - 4 נ"ז

מבוא לחקר דתות משווה - 2 נ"ז

מבוא לביקורת תרבות ופוסט מודרניזם - 4 נ"ז

מבוא להרמנויטיקה - 2 נ"ז

מגדר, דת ורוחניות - 4 נ"ז

כתיבה אקדמית וקריאה ביקורתית (שנה ב') - 4 נ"ז

שיטות מחקר איכותניות (שנה ב') - 2 נ"ז

מחקר שדה אישי מונחה (שנה ג') - 2 נ"ז

*חלק מקורסי הבחירה מותנים בקורסי קדם.

*עשויים לחול שינויים בתוכנית הלימודים בכפוף לשיקול הדעת האקדמי של החוג.

תקנון משמעת לסטודנטים: בכל מקום שלא קבעה ראשות החוג למיסטיקה ורוחניות הסדר מיוחד, יחול תקנון המשמעת, הבחינות וההתנהגות הכללית בקמפוס.